

Gemeente Groningen
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Vestiging Drachten
Lavendelheide 9
9202 PD Drachten

Postadres
Postbus 186
9200 AD Drachten

Hoofdkantoor
Zwartewaterallee 14
8031 DX Zwolle

Datum: 15 december 2020   Referentie: 02520/gr/gk-nv

Betreft: **Zienswijze op beleidskader zonneparken**

Geacht College,

Met het oog op de belangen van haar leden in het plangebied, wil de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord een zienswijze indienen op het plan 'Zonneparken in gemeente Groningen - Beleid en afwegingskader voor de aanleg van zonneparken'.

Wat direct opvalt aan het plan, is de titel. Die impliceert dat de gebieden die ingericht worden met zonnepanelen een parkachtige zetting hebben. LTO Noord vindt dat toch een iets te veel kwalitatieve benadering voor een gebied waar alleen maar zonnepanelen zijn opgesteld. Ook indien het gebied een dubbelbestemming heeft gekregen waarbij landbouw nog mogelijk is in samenhang met een vaste opstelling van zonnepanelen, spreken we toch liever niet van een park.

In het beleidsplan wordt een stevige druk uitgeoefend op het buitengebied. Dit, terwijl zonnepanelen natuurlijk relatief eenvoudig op daken kunnen worden geplaatst. In het plan wordt gesproken over een ruimtebeslag van bijna 650 hectare grond. Dat zijn natuurlijk absurde hoeveelheden gezonde landbouwgrond die uit de voedselproductie worden gehaald. In de voormalig gemeente Haren is in 2013 een gebied van 2400 hectare heringericht. Hierbij is 700 hectare grond speciaal ingericht voor de landbouw. Het zou buitengewoon onverstandig zijn om hier nu de nodige hectares van af te snoepen voor energieproductie. Dit is ook niet nodig omdat er genoeg dakoppervlak in de gemeente aanwezig is om te gebruiken voor energieopwekking.

De gemeente Groningen geeft aan dat de zonneladder wordt toegepast om te komen tot een logische locatiekeuze. Betekent dit in de praktijk dat ook daadwerkelijk eerst alle daken in de gemeente vol gelegd gaan worden voordat wordt overgegaan tot het gebruik van goede gezonde landbouwgronden? Let wel, dat is namelijk het zuiver toepassen van de zonneladder. Indien een ontwikkelaar komt met een plan van 8 hectare 'zonnepark' in de daarvoor bestemde groene gebieden, dan zal het College vast niet aangeven dat dat niet mogelijk is, ondanks dat de daken van menig gebouw nog niet zijn vol gelegd. Het snel kunnen 'betegelen' van een grootschalig gebied is, volgens LTO Noord, voor een overheid te interessant om te laten lopen. Ook kan daarmee op een eenvoudige relatief goedkope manier worden voldaan aan de energieambitie die voortkomt uit de Regionale Energie Strategie.

LTO Noord pleit voor een zuivere doorzichtige toepassing van de zonneladder. Dit betekent eerst 'trede 0 – zon op alle daken' volledig toepassen en dan pas een trede verder gaan. Dus niet afhankelijk van wat voor aanvraag er binnenkomt. Nee, eerst de daken vol en dan pas overgaan naar 'trede 1 – no regret'. Indien het College niet voor deze afweging gaat, dan heeft het ook geen zin om in het beleidsplan de zonneladder te noemen.

In het beleidsplan wordt op pagina 10 en 11 respectievelijk het volgende verwoord waarmee we als LTO Noord toch de nodige problemen mee hebben:

Pag.10: "Over het buitengebied, groen, klimaat en energie zegt The Next City het volgende: We versterken het groen en verbinden stad en regio. We gaan ons groen en water beter bereikbaar en beleefbaar maken. We houden het landelijk gebied groen en open. Door vergroenen van de stad en het versterken van het water maken we onze gemeente ook klimaatadaptiever".

Pag.11: "Op plekken die wel geschikt zijn, mag de aanleg van een zonnepark de bestaande kwaliteiten niet aantasten, en moet deze waar mogelijk, verbeteren."

Het landelijk gebied groen en open houden, strookt niet met de keuze om over te gaan tot groot-schalige 'zonneparken'. Open laten is gewoon landbouwgebied of water en natuur zoals het er al was. Onder de noemer verbeteren biodiversiteit wordt volgens LTO Noord te vaak toegestaan dat 'zonneparken' kunnen worden aangelegd. Verbetering biodiversiteit in samenhang met behoud van gezonde landbouwgronden voor voedselproductie kunnen uitstekend op een andere manier worden ingevuld. Daar heeft LTO Noord samen met andere partners een biodiversiteitsplan voor ingediend. Het toepassen van zonnepanelen zijn daarvoor niet het juiste middel.

Sterker nog, in het biodiversiteitsplan komen dergelijke voorstellen niet voor. Ook benoemen dat door de aanleg van een 'zonnepark' de (ruimtelijke) kwaliteit kan worden verbeterd, is natuurlijk een farce. Te vaak zien wij dat dit wordt gebruikt als argument om een dergelijk project door te drukken. Openheid zoals het nu vaak is, is gewoon een goede ruimtelijke kwaliteit. Dit wordt ook meestal door de omwonenden zelf zo ervaren. LTO Noord pleit er voor om dergelijke bewoordingen uit het beleidsplan te halen en de implementatie van 'zonneparken' niet op een hoger landschappelijk architectonisch niveau te plaatsen. De realiteit leert ons dat mensen zogenaamde 'zonneparken' gewoon foeilelijk vinden.

In paragraaf 2.4 van het plan worden meervoudig ruimtegebruik en koppelkansen besproken. In het plan wordt aangegeven dat initiatiefnemers van 'zonneparken' worden uitgenodigd om combinaties te zoeken in het kader van ruimtegebruik, waarbij ook landbouw en veeteelt worden benoemd. Ten eerste zien wij veeteelt als onderdeel van landbouw. Ten tweede: goede combinatiemogelijkheden zijn zeer schaars. Bij dergelijke toepassingen denkt LTO Noord aan lichtdoorlatende zonnepanelen boven fruitbomen (in plaats van het gebruik van hagelshadennetten), rechtopstaande zonnepanelen bij uitloopweides in combinatie met bijbehorende pluimveestallen, verplaatsbare zonnepanelen bij vollegrondsgroenteteelt en zonnepanelen op tuinbouwkassen. De mogelijkheden die in het plan worden geschetst, waarbij een strookje grond tussen panelen beschikbaar blijft voor landbouw, is dus niet de visie van LTO Noord bij toepassing van duaal landgebruik. LTO Noord stelt voor om dit in het plan aan te passen en dit ook op te nemen als harde eis, indien gekozen wordt voor een combinatie van zonnepanelen en landbouw.

In paragraaf 2.5 worden allerlei milieuproblemen erbij gehaald om zonneparkcombinaties op gezonde landbouwgronden goed te praten. In de tekst staat: "Is er sprake van een relatief intensief gebruik, zoals bijvoorbeeld een festivalterrein, een intensief gebruikte landbouwakker of een monofunctioneel productie-grasland? Dan is er vrijwel altijd goede kans op verbetering. Er is op dit type veelal sprake van verdroging, verdichting, verzuring, vermesting, verstoring, gebruik van landbouwgif en eenzijdige vegetatie waar veel gemaaid, gereden of geoogst wordt. Met de aanleg van een zonnepark kunnen in het ontwerp oplossingen gevonden worden die de ecologie en biodiversiteit verbeteren."

Sinds wanneer hebben we in het landbouwgebied van de voormalige gemeente Ten Boer te maken met verdroging, verdichting, verzuring, vermesting en verstoring? En er wordt geïnsinueerd dat er (te veel) landbouwgif wordt gebruikt (overigens is het beter om het woord gewasbeschermingsmiddel te gebruiken in plaats van stigmatiserende woord landbouwgif). Daarnaast heeft de gemeente blijkbaar ook kennis opgedaan in het gebied, over eenzijdige vegetatie op landbouwgronden. LTO Noord wil dat het College deze insinuerende teksten uit het plan haalt. Beter was geweest om vooraf met de sector om de tafel te gaan zitten en dergelijke richtingen en ideeën te bespreken. De LTO Noord afdelingen hadden dan met een gewogen advies kunnen komen hoe met deze materie kan worden omgegaan.

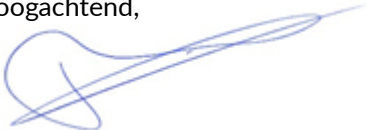
In het plan wordt het begrip tijdelijkheid besproken (20–30 jaar). Wij maken ons zorgen over de toekomstbestendigheid voor de landbouw in het gebied. Is de gemeente voornemens om de functie landbouw in het bestemmingsplan hiervoor tijdelijk aan te passen? Kan dit betekenen dat de functie landbouw uiteindelijk definitief wordt verwijderd uit het bestemmingsplan voor die gebieden die klein- en grootschalig worden ingezet voor 'zonneparken'? LTO Noord pleit er voor dat landbouwgronden die 'tijdelijk' worden ingezet voor 'zonneparken' na verloop van tijd weer de functie landbouw terug kunnen krijgen en dat dit ook op die wijze wordt meegenomen in de bestemmingsplannen. Dus geen definitieve bestemmingswijziging, waarbij de functie landbouw wordt omgezet naar een andere functie.

In bijlage 1 worden voorwaarden voor kleine zonneparken besproken. Hierbij wordt bij het onderwerp 'locatie en ontwerp' het volgende vermeld: "500 meter afstand om ongewenste clustering te voorkomen, in open gebied 1000 meter afstand". LTO Noord wil dergelijke afstanden graag zien als 'eis' en niet alleen worden benoemd als 'vuistregel of afweging'.

Een 'zonnepark' wordt gezien als tijdelijk. Betekent dit dan ook dat de bijbehorende inrichtingswerkzaamheden, zoals 'Herstel verloren of onzichtbare sporen' ook tijdelijk van aard zijn? Het moet niet zo zijn dat door tijdelijke ingrepen in het kader van aanleg 'zonneparken' er ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die permanent van aard zijn. Dit kan namelijk nadelige gevolgen hebben voor de teruggave van gronden aan de landbouw, na de zogenaamde tijdelijkheidsperiode. Hierbij kan ook worden gedacht aan tijdelijke ruimtelijke ingrepen die invloed hebben op de waterhuishouding bij buurpercelen. Kortom, beter inhoudelijk in het plan beargumenteren wat onder 'tijdelijk' bedoeld wordt.

Wij verwachten u hiermee voldoende over onze bezwaren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

P.G. Bos, regiomanager Noord

Contactpersoon: G. (Geert) Kloetstra, E gkloetstra@ltonoord.nl, M 06-12261267